

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglaš: enostopna mm vrsta
nakrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAV

Plačano do:
P. n. Licealna knjižnica

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/I. Telefon 380
Pavšalni franko.
prava:
S. Telefon 44
Ljubljana, i se ne vračajo.
je priložiti znan
odgovor.

Splošen odpor proti sedanjemu režimu.

VEČINA DEMOKRAT. POSLANCEV NA DAVIDOVIČEVI STRANI. — BOJAZEN PRIBIČEVIČEVH PRISTASEV ZA MANDATE. — ZEMLO-RADNIKI IN RADIKALI ZA ZAGREBSKO RESOLUCIJO.

Beograd, 21. sept. (Izv.) Prvega oktobra se sestane demokratski poslanski klub, ki bo razpravljal o udeležbi Davidoviča in Veljkovića na zagrebskem kongresu. Ze danes se pa lahko ugotavlja, da Pribičevićeva akcija proti udeležencem na zagrebskem kongresu ni uspela. Velika večina demokratsk. poslancev vstraja na stališču zagrebskega kongresa. Le manjšina v demokratskem klubu želi, da se vprašanje zagrebskega kongresa pusti nerešeno. To pa ne vpliva nasprotstva proti zagrebskim resolucijam, ampak iz bojazni, da bi osvoboditev zagrebskih resolucij privedla do takojšnjih volitev, pri katerih bi pa nekateri demokrati ne bili več izvoljeni v skupščino. Iz bojazni za mandate se manjšina v demokratskem klubu oklepa Pribičevića. Tudi Pribičević je prišel do prepričanja, da je v manjšini v demokratskem klubu, da ne bo uspel s svojo gonjo in se zato z vsemi silami zavzema za akcijo manjšine, ki je iz povedanih razlogov za to, da se odloži rešitev vprašanja glede zagrebskega kongresa.

Beograd, 21. sept. (Izv.) Zagrebaški kongres javnih delavcev zelo vpliva na javno mnenje v Beogradu. Politične resolucije kongresa dobivajo vedno več razumevanja pri vseh treznostnih. Boj v demokratskem klubu se zaradi tega zasleduje z veliko napetostjo. Predsednik demokratske stranke Ljuba Davidović in bivši finančni minister dr. Voja Veljković zastopata odkrito in do nedelje stalne nestrinje narodnega in državnega edinstva na podlagi poravnave plemenitih naspotij in uvedbe moderne uprave. Na drugi strani pa se minister za prosveto Pribičević slejkoprej javno izjavlja za smernice ministrskega predsednika Pašića, namreč za brezkompromisno centralizacijo. Ze danes

Beograd, 21. sept. (Izv.) Med radikali se z veliko napetostjo pričakuje, kako se razvijejo razmere v demokratski stranki z ozirom na krizo, ki je nastala z udeležbo vodilnih demokratov na zagrebskem kongresu. Splošno se opaja, da dobiva Stojan Protić v radikalnih krogih vedno večji vpliv. Odobrava se Protićev ostri nastop proti današnjemu režimu in njegov odkrit pozdrav kongresa.

Zagreb, 21. sept. (Izv.) »Narodna Politika« javlja z Beograda, da predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar ne namerava odstopiti, ker za to ne vidi razloga. Razen tega se nikakor neče pokoravati diktaturi ministra Svetozarja Pribičevića.

Kemalisti pred Carigradom. — Turki hočejo prekoračiti Dardanele.

OJAČEVANJE TURŠKIH ČET NA OBALI MALE AZIJE. — KEMALISTI ZAHTEVAJO TRAKIJO. — INTERNIRANJE KRŠČANSKEGA PREBIVALSTVA. — RAZBURJENJE V CARIGRADU. — AMERIKA SE NE UDELEŽI NOBENE VOJAŠKE AKCIJE.

London, 21. sept. (Izv.) General Frederic Mourich je brzojavil listu »Daily Chronicle« iz Carigrada: Turška konjenica se ojača ob meji nevtralnega pasu na obali Male Azije pri Dardanelah. Turške čete se polagoma zbirajo v vedno večjem številu in zabirajo obal Male Azije. Kakor poročajo, je Mustafa Kemal paša pozval ministre, naj pridejo iz Angore v Smirno, kjer se je včeraj vršila seja o vprašanju, ali naj se nadaljuje vojna, ali pa naj se sklene mir. Razburjenost in bojazen krščanskega prebivalstva v Carigradu naraščata. Sodijo, da bi izpraznitve Istma in Canaka ob sedanjih prilikah mogla imeti za posledico požar, ki bi bil veliko večji kakor pa oni v Smirni. Angleški vrhovni poveljnik sir Charles Harrington je izdal izjavo, v kateri proglašča angleške sklepe, da bodo britanske čete imele za sedene nevtralne cone, dokler o tem nadalje ne odločijo zavezniki. Dalje omenja, da bi moral smatrati pohod kemalistov za vojaško akcijo.

Pariz, 21. sept. (Izv.) Debata na konferenci o vprašanju bližnjega vzhoda se je v prvi vrsti bavila s splošnim stališčem zaveznikov do Turčije. Dočim ojača Anglija svoje čete ob Dardanelah, sta Francija in Italija mnenja, da je treba odpočitati čete, da se prepreči neljubi spopadi. Lord Curzon je izrazil svoje začudenje nad tem sklepom, ki se po njegovem mnenju ne strinja z dogovoroma iz let 1915 in 1920. Francoski ministrski predsednik Poincaré je obrazložil, da se ta sporazuma ne nanašata na predležni slučaj. Francoska vlada hoče na vsak način doseči mirno ureditev vprašanje orient. V odgovoru na opozorilo lorda Curzona, da morajo biti medzavez-

niške čete v Canaku, je izjavil Poincaré, da to stališče glede vprašanja morskih očin ne more veljati, ker bi čete morale bojevati s hrbitom proti morju. Poincaré je naglašal tudi zmernost kemalistov, ki doslej še niso pokazali, da nameravajo napasti Dardanele. Ojačenje čet utegne pomeniti izzivanje. Italijanski veleposlanik grof Sforza je razvil v imenu italijanske vlade enako stališče. — Orientska konferenca se bo najbrže vršila v Benetkah, čim bodo mogli kemalistični odposlanci priti tjakaj.

London, 21. sept. (Izv.) »Daily Mail« javlja iz Carigrada: Zastopniki angleške vlade so sporočili generalu Harringtonu, da upajo kemalisti, da bo nastopala antanta napram njim prav tako tolerantno kakor napram Orkom, ki so obstreljevali turško obal. Turki nameravajo prekoračiti Dardanele, da preprečijo grška grozodejstva nad turškim prebivalstvom v Evropi, predvsem seveda v Trakiji. List omenja, da bi moglo Turke odvrniti od tega načrta le, ako se Trakija vrne Turčiji. Sicer pa bi posegli kemalisti po orožju le v slučaju napada s strani zaveznikov.

London, 21. sept. (Izv.) »Daily Mail« poroča iz Washingtona, da je bilo po zaključku ministrske seje, ki se je vršila v Beli hiši, uradno objavljeno, da se Zedinjene države ameriške v nobenem slučaju ne udeležijo vojaške akcije zaveznikov proti Turčiji.

London, 21. sept. (Izv.) Vesti iz Carigrada se glase, da so kemalisti odredili, da se vse krščansko prebivalstvo iz ozemlja pri Smirni in Aidinu umakne v notranjost dežele.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA V MEHIKI.

London, 21. sept. (Izv.) Listi javljajo iz New Yorka: Ekspresni vlak Loredó-Mexico je skočil s tira, pri čemer je bilo ubitih 50 in ranjenih 70 pseb.

PRED RAZKOLOM V SLOVENSKI LJUDSKI STRANKI.

Beograd, 21. sept. (Izv.) Včeraj se je v narodni skupščini nenadoma pojavil predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Aton Korošec. Prišel je v Beograd, da se orientira o političnem položaju. Nekaterim novinarjem je dr. Korošec izjavil, da so vse vesti o kakem razkolu njegove stranke neresnične. Kljub temu se v parlamentarnih krogih zatrjuje, da je prišlo med dr. Korošcem in dr. Gosarjem do nesoglasij, ki morajo dovesti do razkola v slovenski ljudski stranki.

AFERA KRALJEVIČA GJORDJE SE POOSTRUEJE.

Beograd, 21. sept. (Izv.) Kraljevič Gjordje se še vedno brani sprejeti sklep vlade in odpotovati v Niš. Zastopnik ministrskega predsednika Timotijević je imel doslej več sestankov s princem in ga je skušal pripraviti do tega, da upošteva ta sklep, toda ves trud je bil doslej zaman. Notranji minister Timotijević je za-prosil kraljeviča Gjordja včeraj popoldne za sestanek, na katerem je izjavil kraljeviču, da ga zadnjikrat vpraša, ali hoče odpotovati v Niš. Princ je to odklonil. Sedaj pričakujejo v tem vprašanju novih odločitev, ki morajo izvirati iz nepopustljivega stališča kraljeviča Gjordja.

VPRAŠANJE PREHRANE PRED MINISTRSKIM SVETOM.

Beograd, 21. sept. (Izv.) Popoldne od 3. do pol 9. ure je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom ministra za notranje stvari Koste Timotijevića. Na tej seji so v prvi vrsti razpravljali o vprašanju prehrane. Predložen je bil zakonski načrt, ki ga je vlada v načelu sprejela. Ta zakonski načrt predvideva gotove ukrepe za prehrano pasivnih krajev in za one pokrajine, ki so trpele vsled elementarnih nezd. Ostala vprašanja so bila odgojena do prihodnje seje ministrskega sveta, h kateri prideta tudi ministrski predsednik Pašić in minister za zunanje posle dr. Ninčić. Ravno tako je bilo tudi odgojeno vprašanje demisije muslimanskih ministrov Vilovića in Omerovića.

DOPOLNITEV INVALIDSKEGA ZAKONA.

Beograd, 21. sept. (Izv.) Ministrstvo za socialno politiko je predelalo in dopolnilo načrt invalidskega zakona. Zastopniki udruženja vojnih invalidov so z velikim zadoščenjem sprejeli določbo tega načrta, po kateri bo ministrstvo za socialno politiko izplačalo invalidom namesto pokojnine odpravnino in obliki dodelitve zemlje in tudi v denarju. Ta zemljišča preidejo popolnoma v last invalidov z dedno pravico za njihove družine.

RAZPRAVA O NEPOSREDNIH DAVKIH.

Beograd, 21. sept. (Izv.) Finančni odbor ima svojo sejo v torek 26. t. m. pod predsedstvom svojega načelnika dr. Veljkovića. Eden prvih zakonov, s katerim se bo ta odbor bavil bodo neposredni davki. Vsi člani finančnega odbora so bili brzojavno pozvani v Beograd. Upati je, da se bodo do nedelje polnoštevilno zbrali v prestolici.

PASIĆ V PARIZU.

Pariz, 21. sept. (Izv.) Kakor poročajo listi, je danes dospel v Pariz jugoslovanski ministrski predsednik Nikola Pašić.

Curih, 21. septembra, Berlin 0.38, New York 534.50, London 23.69, Pariz 40.90, Milan 22.55, Praga 16.10, Budimpešta 0.22, Zagreb 1.77, Varšava 0.07, Dunaj 0.0025, avstrijske kroune 0.00875.

Berlin, 21. septembra, Dunaj 1.905, Budimpešta 56.42, Milan 5942.55, Praga 4494.35, Pariz 10.761.50, London 6242.15, New York 1393.25, Curih 26.117.30.

Zagreb, 21. septembra, Devize: Dunaj 0.09325—0.09825, Berlin 4.80—5.10, Budimpešta 2.65—3.05, Bukarešta 46—48, Italija 286.50—291.50, London 300.50—306.50, New York 58—59, Pariz 504—512, Praga 203—207, Švica 1267—1287, Varšava 1.025—1.075. Valute: Ameriški dolarji 66.50—68.50, avstrijske kroune 0.093—0.103, bolgarski lev 0—43, češkoslovaške kroune 193.50—201.50, francoski franki 496—0, nemške marke 4.90—0, romunski lei 0—45, švicarski franki 0—1267, italijanske lire 280—290, poljske marke 0.95—1.05.

Beograd, 21. septembra. Današnja borza zaradi praznika ni poslovala.

Zakaj razkrinkavamo?

V bankah se koncentrirajo ogromni kapitali, ki odločno posegajo v naravno gospodarstvo.

Naša država tiči v težkih ekonomskih neprilikah. Posebno sloji, ki živijo od liksnega zaslužka, se nahajajo naravnost v obupnem položaju. Razumljivo je, da ekonomsko slabo stoječi sloji iščejo v dnevni borbi za življenjski obstanek izhod iz mizerije, ki ogroža obstoj posameznika in celote. Pri iskanju po izbirljšanju življenjskih prilik ni nič čudnega, če se borci za eksistenčne pravice ustavijo tudi pri bankah, kjer se koncentrirajo narodno bogastvo, ustavijo z namenom, da kritično premore, če se bogastva, last delovnih slojev, ne uporabljajo izključno le v umazane interese sebične in individualne kapitalistične družbe, ki je največja povzročiteljica današnje bede najširših slojev. Kakor so banke lahko koristne, tako lahko tudi ogrožajo gospodarske interese celega naroda.

Iz teh načelnih vidikov smo se tudi mi pričeli zanimati za poslovanja, ki su bila bodisi posredno ali neposredno izvedena potom bank. Zanimivo je za nas postalo raziskavanje tembolj, ker se je vnel med ravnateljem Kamenarovičem in ravnateljem Praprotnikom ter njegovimi zaveznički bankarski boj, ki je odkril atere, globoko posegajoče v gospodarsko življenje najširše javnosti.

Popolnoma prav ima »Jutro«, ko pravi, da strogo poslovne stvari gospodarskih podjetij ne spadajo v dnevno politično borzo. Toda le samo strogo poslovne stvari. Kakor hitro pa poslovni ljudje uganjajo kapitalistične orglje z zaupanim jim denarjem, deharjem, ki so ga zaslužili naši izgarani delavci, mali trgovci in obrtniki, tisti trenotek pa menda za nobenega pametnega človeka ne more veljati načelo: molči in trpi, da se bančni parasiti lahko igrajo z bogastvom, ki je last vseh.

Naš list se je vtaknil v bankarski boj šele, ko smo spoznali, da so prišle na dan atere, pri katerih je prizadet ekonomski interes vseh trpečih slojev in ko smo se prepričali, da se je z bančnimi poslovanji oškodovalo vitalne nacionalne in državne interese. Dokler smo glasniki našega javnega življenja, si te pravice, ki je obenem naša dolžnost, ne damo odvzeti, pa naj mladoliberalni demagogi kriče, kolikor jim drago.

Pri celi zadevi nas kaj malo zanimati osebi Kamenaroviča in Praprotnikova. Obe imeni navačamo pri svojih razkritjih samo v toliko, v kolikor nam neobhodno služita za označbo tega, kar hočemo obravnavati.

Demokratsko časopisje se prav po nepotrebnem trudi dokazati, da smo na zastopniki ene izmed vojujočih se bankarskih skupin. Nasprotno. Vsa javnost prihaja do uverjenja, da iznašamo bankarske atere izključno le z namenom, da razkrijemo ljudstva, kje je eden glavnih vzrokov težke ekonomske krize, ki upropašča tisoče in tisoče nedolžnih žrtev.

In razkrili smo marsikaj.

Razkrili smo, da se je nacionalizirala »Trboveljska premogokopna družba« tako, da je naše narodno gospodarstvo oškodovano za milijone, da je družba še naprej prepuščena dumaškim čitutom, ki slabo plačujejo delavstvo in drago prodajajo premog.

Dokazali smo, da se je tistih tisto bančne knjige, da se zakrijelo milijonski izdatki, da bi ostalo prikrito, kako so nepošteni poslovni ljudje na škodo splošnosti uganjali kupčije v osebno korist in v korist političnih skupin.

Dokazali smo, da se je s kupčijami svinca itd. oškodovalo naše kulturne fonde in odvzelo sredstva za uspešno propagando ob priliki koroškega plebiscita. Zopet samo v osebno korist in v korist političnih skupin.

Če so pri tem prizadelet politični privrženci dr. Žerjavove grupe, nas zopet osebe kot take čisto nič ne zanimajo, ampak zanima nas le, kako vlačijo ta skupina svoj navidezno čedni državotvorni gospodarski in kulturni program na solnce samo zato, da ostanejo v senci prikritih gospodarske manipulacije, škodljive državi in sestrskemu ljudstvu.

Naš namen je umazani kapitalistični sistem popolnoma razkrinkati. Pri tem našem svetu delu nas ne bodo oplašili pitunki pobešenih političnih dervisev.

Uspeh našega boja je že danes jasan: Spoznanje prihaja in ljudstvo, se stradano in ubožano, obračunava s tistimi, ki so nad njim zagrešili toliko gorjela.

Medzavezniški ultimatum Bolgariji.

BOLGARIJA MORA RAZPUSTITI REVOLUCIONARNE ODBORE, KI DELUJEJO POD KRINKO KULTURNIH DRUŠTEV.

Beograd, 21. septembra. (Izv.) »Politika« poroča iz Sofije, da je predsednik medzavezniške komisije stavljal bolgarski vladi ultimatum, v katerem zahteva v imenu zavezničkov od Bolgarije, da takoj razpusti bolgarska bratstva. Komisija zahteva to radi tega, ker se je kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev pritožila in dokazala, da tvorijo ta »kulturna društva« revolucionarne odbore, ki odpošljajo svoje pristaje v Makedonijo. Med pristajki tega revolucionarnega gibanja, tako zvanimi »makedonskimi« je ta not izjavila veliko nejevoljo proti Franciji.

Muslimanska ministra grozita z demisijo.

VZROK ZA GROŽNJO JE, KER VLADA SE NI IZPLAČALA HAGA.

Beograd, 21. sept. (Izv.) Muslimanska ministra Vilović in Omerović sta na včerajšnji seji ministrskega sveta načela vprašanje izplačila haga v Bosni. Kakor znano, je to vprašanje že več kot eno leto odprto in so ga spretno izrabljali levičarski muslimani. Ker to vprašanje še vedno ni rešeno, so iz njega skušali skovati politični kapital in sicer na ta način, da so desničarje obdolžili pred muslimani, da so krivi oni, da hrag še sedaj ni plačan. Desničarska skupina (Maglajliji) je sklenila ustaviti to proti sebi naperjeno kampanjo in je zaradi tega koncem julija t. l. sklenila z vlado dogovor, po katerem se je finančni minister dr. Kumanudi obvezal, da bo agrarni direktorji v Sarajevu stavlili vse potrebne kredite na razpolago. S tem dogovorom se je strinjal tudi minister za agrarno reformo Miletić. Vsled napadov levičarskega muslimanskega poslance Kapetanovića je izdal finančni minister o tej zadevi uradni komunike. Vendar pa dr. Kumanudi ni držal svoje obljube. Namesto da bi 25. avgusta izplačal zahtevanih 15 milijonov dinarjev in dne 1. septembra drugi opok 10 milijonov, je šele 26. decembra t. l. dovolil kot prvi obrok 10 milijonov dinarjev. Zaradi tega sta muslimanska ministra včeraj zahtevala naj finančni minister izpolni svojo obljubo, toda dr. Kumanudi se je tudi sedaj izgovarjal, da to ni mogoče iz finančnih razlogov. Vsled tega bosta najbrže muslimanska ministra Vilović in Omerović demisionirala, kar se utegne zgoditi že jutri.

Ali ste že član Jugoslovanske Matice?

Iz moralnega močvirja.

(Izpoved g. Avg. Praprotnika pred sodiščem.)

Dne 9. sept. t. l. je bil pred zagrebskim sodiščem zaslišan g. Avg. Praprotnik, bivši generalni ravnatelj Jadranske banke, sedaj glavni ravnatelj Slavenske banke. Njegova izjava znaša 12 s pisalnim strojem popisanih strani pa jo vsled pomankanja prostora ne moremo priobčiti v celoti, ko smo to storili z dr. Kavčnikovo izjavo. Vendar objavljamo nekaj naj interesantnejših izpovedi.

Zelo obširno govori g. Praprotnik o svincu in o koroškem fondu ter polemizira z g. Kamenarovičem. Seveda pravi, da ni ničesar kriv. Nadalje pravi g. Praprotnik:

»Ravno tako stoji stvar z odtisi ključev od bančnih prostorov, katere sem resnično napravil v vosku. Kakšen kazniv čin da je to, tega tožilec ne pove.«

»Nekega dne sem našel Kamenaroviča predal odprt, ker je pozabil ključ. V tem predalu sem našel kopirno knjigo g. Kamenaroviča, v kateri je bilo mnogo kopij pisem, v katerih je posameznim članom ravnateljstva obtoževal dr. Ažmana in dr. Kavčnika. Moj delikt obstoji v tem, da sem si nabavil potom odtiska ključ od ravnateljevega predala, da morem še nadalje v njegovi knjigi zasledovati njegove zanimive opise dr. Ažmana in dr. Kavčnika članom ravnateljstva.«

Posledice Nemcem prilazne politike.

Pri nas je v poslednjem času opaziti Nemcem izredno prijazen politični kurz. Ne samo v Vojvodini, kjer so nemške kolonije, ako izvzamemo agitatorje okoli »Kulturbunda«, vedejo nasproti svoji novi državi še precej neoporečno, marveč tudi v Sloveniji, kjer je postopanje Nemcev vse preje nego lojalno, je naša politika napram Nemcem skrajno popustljiva in prizanesljiva. Oporišče ima ta Nemcem prilazna politika v naših političnih strankah. Vse naše stranke, izjemši narodno-socialistične, računajo namreč z nemškimi glasovi pri prihodnjih volitvah, kar nedvomno ne ostane prikrito onim državnim uradnikom s stari mišljenjem, ki očitno pokazujejo, da raje občujejo z »bolji olikaniki« Nemci nego s Slovenci.

Ne glede na to, ali bodo imele naše na nemške glasove reflektirajoče stranke od svojega neslovenskega zadržanja koristi ali ne, moram reči, da nam tako postopanje neizmerno škoduje. Nemci znajo namreč našo dobroto izbrat za izjavo v svoj prid. Tako n. pr. je knez Windischgrätz svojo avdienco pri Nj. Vel. kralju izkoristil v to svrhu, da je v našem narodu vzbudil upravičeno slutnjo, da ima ta nemški knez, kot poprej v stari Avstriji, tudi še danes zaslonbo v najvišjih krogih. S tem si je utrdil svojo pozicijo, dočim se je slovenskim kmetom in delavcem jelo majati zaupanje v državo.

Kam vede naša popustljivost pokazuje tudi najnovejši slučaj nemškega barona Arturja Hoscheke pri Sevnici, ki je kratkoročno zapovedal orožnikom, da preganjajo one revne slovenske otroke in žene, ki bi se zalotili v graščinskih gozdovih pri nabiranju malin, katerih segnje v do-

»Da sem od dobičkov banke stavil na razpolaganje dr. Žerjavi za obče narodne namene in njegove strankarske svrhe dvakrat večje svote, to je resnica.«

»Oni iznos pa, ki ga navaja obtožnica, da sem ga vzel, pa ne pravi, da sem ga vzel zase, ni ničesar drugega, kot v javnosti že tolikrat omenjeni izdelek za obče in strankarske svrhe po dispoziciji dr. Žerjavi. To sem namreč izvedel tako, da sem otvoril dva fingirana konti, s katerih so oni dvigali denar, medtem pa sem od dobičkov banke zbiral v posebni priročni blaginji ravnateljstva to svoto, katero so oni dobili. Ko je bila odobrena svota izčrpana, sem jaz iz priročne ravnateljiske blaginje vzel tozadevno svoto, jo predal blaginji banke in dal naravno preknjižiti to predajo kot kritje odprtih kontov. Ko nisem vzel ničesar zase, temveč sem delal v najboljši veri, da opravilam za bančne interese koristno delo, more o tem odločiti samo civilna razprava, nikakor pa ne kazensko sodišče.«

Mislimo, da k tem izpovedim ni treba nobenega komentarja. Napravilo ga bo od tega za obče narodne in strankarske svrhe dr. Žerjava namestjenega denarja vzdrževano »Jutro« ki bo očitno nam, da smo podpirani od bančnega kapitala... Je hudo vrela kaša, kajne gospodje.

tičnih gozdovih na vagonih. Kako mu je moglo biti naše orožništvo kar tako tebi nič meni nič na razpolago, to je drugo vprašanje, o katerem bo še govora v Beogradu. Ko je lansko leto slovenski poslanec Poljanec ob tvoritvi koroškega deželnega zbora prosil nemško-avstrijske orožnike, da aretirajo njegove napadalce, se mu ne le nihče ni odzval, temveč so se mu celo rogali. Pri nas pa taka poslušnost, kadar zapoveduje nemški baron!!

Pri sodni obravnavi, ki se je vršila v zgornji zadevi pred okrajnim sodiščem v Sevnici, se nemški odvetnik dr. Zanger iz Celja, ki je zastopal barona Hoscheke, niti najmanj ni pomišljal javno citirati nemškega pesnika Schillerja. Ker je baron Hoscheke pravdo izgubil, se dr. Zanger nikakor ne more pomiriti, kajti njemu ni prav, da okrajni sodnik baronu Hoscheku ni priznal nikakih pravic, temveč je sodil pravično po zakonu, ki je za vse državljane enak. Zato je navalil proti okr. sodniku v Sevnici z jako čudnimi sredstvi, o katerih bom govoril po končanem procesu. Dr. Zangerju namreč ne gre v glavo, da bi mogel nemški baron izgubiti pravdo proti ubogi slovenski raji. Nerazumljivo se mi zdi, da ima nemški odvetnik tako se šopiriti na naših tleh. Treba mu bo poklicati v spomin, da so na Koroškem prepovedali izvrševati odvetniške prakse edinemu slovenskemu odvetniku in koroškemu domačinu dr. Schaubaču! Glede barona Hoscheke naj podčrtam danes samo to, da je bilo na veleposvestu, ki ga upravlja v imenu svojega očeta na Planini pri Sevnici, posebno državno nadzorstvo dvigneno in da ima velike uspehe s svojimi intervencijami v Beogradu.

Zaključujem: Naši Nemci so postali vsled naše prevelike popustljivosti tako oblastni in ošabni, da se ne zadovoljujejo več niti z razsodnimi na podlagi zakonov in vesti naših poštenih in pravičnih sodnikov, marveč hočejo uživati tudi na tem polju privilegije, ki so jih vajeni iz prejšnjih časov. Zato kličejo na pomoč državo in apelirajo na vse višje instance, kjer odločajo Nemci, kakor na pr. pri celjskem okrožnem sodišču, kjer je celo kvalifikacija slovenskih sodnikov v rokah Nemca. Ako pomislim na »koroško justico«, ako jo smem tako imenovati, za katero je merodajno mnenje »Heimatsdien-

sta«, potem se moram nehote vprašati: zakaj neki se štilimo ravno na polju prava v ospredje in hočemo biti vzgled onim narodom, ki nas smatrajo kulturno za manjvredne?

Naša, Nemcem prijazna politika rodi žalostne sadove. Narod ima občutek, da je naša država le kopija stare Avstrije. Smatram, da se morajo onemogočiti vsi privilegiji nemških knezov in baronov, njihova posestva pa razdeliti med naše kmete in delavce in s tem popraviti stoletne socialne krivice. Z nemškimi knezi in baroni se mora postopati kot z ostalimi državljani v smislu ustave, ki ne priznava plemstva! B.

Politične vesti

Raje odgovorite!

Gospoda okoli »Jutra« hodi okoli resnice, kakor mačka okoli vrele kaše. Mi smo prinesli dobesedno izjavo dr. Janko Kavčnika, bivšega podravnatelja Jadranske banke, katero je podal pred zagrebskim sodiščem. V tej svoji izjavi pravi dr. Kavčnik dobesedno:

»Mene je obvestil Praprotnik, da se je sporazumel s podpredsednikom Jadranske banke Bogdanovičem, da se da nekaj denarja v svrhe demokratske stranke, da pa bi tega ne izvedeli uradniki, se bo osnovalo nekoliko fingiranih kontov, na katere se bo dvigal denar.«

»Glede navajanja, da je Praprotnik odnesel iz blaginje 2.300.000 K s pomočjo falzificiranih ključev ali s pomočjo duplikatov, izjavljam, da gre v tem slučaju za ravnateljstvo blaginje, v kateri se shranjujejo dokumenti zavoda. Izjemoma so se nahajali v tej blaginji dobički nekaterih sindikatov, kateri se niso hoteli knjižiti v bančnih knjigah.«

In dalje:

»Dodati moram še, da sem v kolikor se spominjam, zapiral blaginjo samo z utikačem, pa je bilo na ta način omogočeno Praprotniku samo z utikačem odpirati blaginjo. Mogoče, da je Praprotnik na ta način samo z utikačem odprl blaginjo in vzel z blaginje dva milijona tristotisoč kron ter jih v banki naložil na konte, iz katerih so demokratska stranka oziroma njeni člani dvigali svote, o katerih sem že preje govoril.«

Ljudje torej, katerim je po izjavi njihovega lastnega pristaše in pomočnika dokazano odkod in z kakšnim denarjem vzdržujejo svoja koruptna glasila, sumničijo druge prejemanja bančne pomoči. Gospodje kar dotaknite se vroče kaše in ovzrite od nas objavljene podatke, predno pa napadete naš list, navedite številke in dejstva, kot smo jih navedli mi. Drugače Vam bomo postregli z novimi izjavami.

Kako je nastala Narodno-socialistična stranka?

Vsled tega vprašanja se je vnela med dr. Kukovcem in »Slovenskim Narodom« ostra polemika. Dr. Kukovec pravi, da je nastala narodno-socialistična stranka kot nekak protest proti takratnemu konzervativnemu desnemu krilu, »Slovenski Narod« pa pravi, da je nastala vsled tega, ko je mladinska struja odklonila, da bi sedanji narodni socialisti dobili v času nominiranja predstavnikov včasno narodno predstavništvo svojega zastopnika. Oboje je napa-

no. Narodno-socialistična stranka je nastala samo vsled tega, ker so ljudje videli, da takratna narodno-napredna stranka ni ničesar storila za zboljšanje neznoznih razmer, v katerih je že takrat živelo naše delovno ljudstvo, ker so široke ljudske mase uvidele, da so povsod brez zastopnika. Zato so se sedanji narodni socialisti odločili, da ustanove lastno stranko, ki ne bo imela samo lepega programa in ki ne bo samo sprejemala lepih resolucij, temveč ki bo imela na čelu ljudi, ki se bodo tega programa in teh resolucij tudi držali, ne pa samovoljno vodili politiko po svojem lastnem kurzu. Zato je nastala Narodno-socialistična stranka in njen triletni obstoj je pokazal, kako potrebna da je bila ta ustanovitev.

Kako in zakaj so izgubili demokratski Ljubljano?

O tem vprašanju prinaša včerajšnji »Slovenski Narod« interesantno rekrimiacijo, katero ponatiskujemo: »Ko so bile lani volitve v občinski svet ljubljanski pred durmi, so zastopniki, — da se poslužujemo dr. Kukovčevih besed — »starokonzervativne struje« predlagali v strankinem načelstvu, naj se stopi v stik z narodnimi socialisti kot najsorodnejšo stranko in naj se skuša z njimi sklopiti volilni dogovor glede skupnega nastopa. Ta predlog je bil soglasno sprejet in imenovan je bil tudi delegat, ki naj vodi te pregovore. Ta delegat je pripadal mladinski struji, a ni izvedel poverjene mu naloge. V drugi seji načelstva so »starokonzervativci« znova postavili predlog za kooperacijo z narodnimi socialisti. Ta predlog pa je propadel, ker je proti njemu nastopil z vsjo odločnostjo minister dr. Gregor Žerjav, ki je med drugim povdarjal, da ne kaže vezati usode z narodno-socialno stranko, ki je — verba insissima — »muha enodnevnica«, marveč da je treba vstopiti v kolaboracijo s socialnimi demokrati, ki so »stranka bodočnosti« in glede katerih že ima v rokah od merodajnih oseb gotove obljube in obveze. Kljub ugovoru »starokonzervativnega« krila je ostalo pri tej odločitvi in demokratska stranka je stopila v borbo izolirana, obljube in obveze merodajnih oseb med socialnimi demokrati so se namreč izkazale za ničeva ter izgubila — zahvaljujé se dalekovidni politiki svojih voditeljev — Ljubljano!«

Le pred svojim pragom pometajte.

Gospod dr. Kukovec se je spraval na narodne socialiste in jim očita

breznačelnost, češ, da se vežejo s »starokonzervativci« — kakor pravi dr. Kukovec — ter prorokuje, da je nenaravni zaveznikom kazen za petami. Mi sicer o kakih podobnih zvezah ničesar ne vemo in gre kvečjemu za skupen boj proti izvržkom naše političnega življenja, vendar pa g. dr. Kukovec v njegovem lastnem interesu nujno svetujemo, da molči o pregrehah napram načelnosti. Ali je pozabil, da je pristaš in član klike, ki je pogazila v osebnem in strankarskem interesu prav vsa svoja načela, vsa svoja gesla, katere je ob času volitev nosila na svojih praporih?!! Če je pozabil, mu bomo mi prav lahko in radi osvežili spomin. Potem pa zopet lahko gospod doktor spregovori besedo o pregrehah napram načelnosti.

Položaj v demokratski stranki.

Podpredsednik glavnega odbora demokratske stranke minister ver dr. Krstelj je takoj po svojem prihodu ves dan konferiral z uplivnimi zastopniki svoje stranke. Najprej se je dolgo razgovarjal s predsednikom demokratske stranke Ljubo Davidovičem, potem z zastopnikom ministrskega predsednika ministrom Timotijevićem in prosvetnim ministrom proslulim Svetozarjem Pribičevićem. Razgovori so trajali zelo dolgo, posebno z zadnjima dvema. Kdaj da se sestane klub demokratskih poslancev še ni gotovo, vendar pa najbrže ne pred 1. okt. Demokratski politiki pričakujejo, da bosta ministra Timotijević in dr. Krstelj našla izhod iz sedanjega zamotanega in zelo opasnega stanja v katerem se nahaja demokratska stranka. Kakor izjavljajo Davidovičevi prijatelji, še ni gotovo, ali bo izstopil iz stranke, če Pribičević pridobi večino v stranki za svojo politiko v srbo-hrvatskem vprašanju, vendar pa bo Davidovič v tem slučaju odložil vso odgovornost za vse posledice, ki bodo nastale iz te politike.

Komunistični nemiri v Bratislavi.

Listi poročajo iz Bratislave: Za včeraj popoldne je sklicala komunistična zveza javno skupščino delavskih organizacij. Na skupščini je nastopilo več govornikov. Po sklepu skupščine se je razvil proti železniški postaji spreved udeležnikov, ki so nosili na čelu povorke zastave in bandera. Na Urbanovem trgu je neki udeležnik razbil stekleno izlozbeno okno tvrde Tancky, nato je razbil udeleženec prevoda še eno okno. Množica je drvela dalje in je oplenila trgovinske prostore zlatarske tvrde Redinger. Nastopila je policija, ki je prišla 24 oseb. Škoda ni velika. V mestu je vzpostavljen mir in red. — Kakor poroča »Prager Tagblatt«, je policija aretirala vsega skupaj okoli 30 oseb.

Gospodarstvo

Poljedelski minister o prehrani v naši državi.

Sotrudnik zagrebskega »Večera« se je o tem vprašanju razgovarjal z ministrom Pucljem, ki je položaj opisal sledeče:

Kar se tiče našega vina, bo letina letos izborna. Suša je občutno škodovala le v Hercegovini. Po ministrovemu mnenju bomo letos pridelali preko 4 milijone hektolitrov vina. Ker imamo v državi še ogromne stare zaloge, se država

Dr. Fr. Stelc:

Zgodovinska razstava slikarstva na Slovenskem.

(Konec.)

Prihajamo v Layerjevo sobo št. V. Že površen pogled nam pove, da se je velika doba cerkvene umetnosti končala. Nastopila je doba idejnega in formalnega epigonstva, ki mu stoji ob rojstvu Kremser-Schmidta in rokodelske, kruhoborske izvršitve, ki je tako jasno vdarila na jav že pri Potočniku. Najboljše te generacije in smeri je Leopold Layer. Povdarili smo že njegovo zvezo s Kremser-Schmidtom. Za to zvezo je z ikonografske strani zanimiva posebno slika št. 31, ki popolnoma jasno ilustrira to razmerje. Skupina prigovarajočega in na malika kačoznega moža je namreč vzeta iz Kremser-Schmidtovega mučeništva, sv. Katerine, rablja, ki kurita ogenj in kačeta nagubirte, sta posneta tudi z velesovskih slik. Znano je dalje, kako uložna v ti sliki Kremser-Schmidtovo mučeništvo sv. Štefana in smrt sv. Jožefa ter cela vrsta drugih. Tudi 41 način obdelave je ravno pri najbolj značilnem delu Layerjevih slik prikrojen po goropisanem Kremser-Schmidtovem. Poglejte v tem oziru križev pot (št. 1) in sv. Florijana (št. 32), ki sta za nazorom podoben najboljši prikladna. Kosmičaste utrinke svetlobe na površini pri Kremser-Schmidtovi so nadomestili gosti kratki črtičasti potegljaji čopiča, kar ni nič drugega kot v grafičnem shema prenesen virtuosni Kremser-Schmidtov način. Ta stran Layerjeve umetnosti je sicer njegova slabša, a v

toliko zanimivejša, ker je ustvarila solo, maniro, z umetniškega stališča ali tudi splošnega, magari nacionalnega stališča pa je bolj dragocena in večje pozornosti vredna druga stran, brez katere bi Layerja morali uvrstiti brezpozorno v vrsto njegovih učenecv in epigonov, to se pravi slikarjev rokodelcev. Toda Layer je pri vsi svoji zunanji odvisnosti od svojega vzornika imel toliko prirojene slovenske lirike in smisla za idilsko svetlih scen, ki jih je slikal, da se v okviru njegovih zmožnosti vseno pojavi tu in tam poteza, ki nam ga omili in ki njegovim boljšim in samostojnejšim delom da vrednost, dvigajočo jih nad nivo lokalnih proizvodov. Layerjeva zbirka naše razstave sicer ne spada med najpopolnejše njene dele, vendar tudi glede njegove umetnosti podaja vsaj najnujnejše temelje za presojo njegovega načina, njegovih kvalitet in njegove vplivne sfere. Tako ga s kvalitativne strani razmeroma dobro označuje Rojstvo (št. 10). Dogodek je pojmovan idilsko pripovedno. Četudi je prestavljen v abstrakten milje fantastične preteklosti in klub idealizmu v obleki, je pastir, ki vodi kravo Jezusa v dar, tako domača kreacija, vzrastla iz našega osredja in v duhu največje narodne poezije zasnovan, da to delo prvo cele razstave po starosti, ki ga občutimo neposredno kot proizvod sočasnosti, kot deleznika duha ob katerem se je vzgajala naša mladost in ob katerem se je vsvarjala božična poezija naših očetov. Iz istega duha je vzrastel tudi sv. Luka s svojim volom (št. 5) ali bolje telikom, ki se je tako domače približal njegovemu pisalniku. Takozvani umetniški problemov Layer ne pozna, on zna svoje rokodelstvo le za

predajo dogodkov, ki so mu dani kot temata in za tisto dozo naivne poezije, ki je lastna njegovemu srcu: in kjer to začetno ob Layerjevih sicer rokodelskih slikah, tam se srečujemo z umetnikom Layerjem. V ti sobi je še cela vrsta slik, ki so dela anonimnih njegovih učencev, naslednikov ali mogoče njegove delavnice. Družilo jih skupne ikonografske poteze, skupen kolorizem in sorodnost v obdelavi. Večinoma so plod našega razpoloženja duše in to je pri njih, kar nam jih dela ljubše kot bi zaslužile zati svojih kvalitet. Od Layerjevega zeta Egarterja visi samo ena signirana stvar (št. 29); že ta se vidi, kako daleč so nasledniki za svojim mojstrom, še bolj bi to dokazala dela Goetzlov in če stopite v naslednjem VI. oddelku pred Polaganje v grob Mihe Kavke (št. 12). Vam bo jasno, da v tem krogu ni bilo več poti navzgor.

Vendar je med tem dozorel Slovenec po svojem šolanju na Dunaju (Slovenec Kavčič je profesor na akademiji) in v Italiji nov umetnik, ki je dal umetniško obeležje generaciji naših romantikov, ki so inneli svoje žarišče v Prestrnu in Copu; prvi umetnik na Slovenskem, ki je po svojem življenju in delovanju ozko spojen z narodno kulturo — Matevž Langus. V VI. oddelku se nahajajo njegove verske stvari, skice za njegove freske, ki se nahajajo na Šmarji gori, pri frančiškanih in v stolnici v Ljubljani. Kdor pogleda te skice in pomisli na baročni iluzionizem, ki ga predstavlja v Ljubljani Quaglier strop ljubljanske stolnice, ali Jelovškov cerkev sv. Petra, bo razumel, zakaj je bil nazval zadnjega baročnega slikarja bivše Avstrije. Četudi temelji po svojem kolorizmu na sodobnem na-

zarenstvu in je za naš in tudi baročni čut naravnost grob, je po svoji kompoziciji vendar skoz in skoz — baročni tradiciji — značilna za čas nazarenstva, ki se je navduševalo ob Rafaelovi in sploh umetnosti italijanske renesanse, je Madona (št. 4), ki je Rafaelova zasnova prenešana v kolorit in izrazna sredstva Langusova.

Mnogo zanimivejši kot cerkven slikar pa je Langus kot portretist, kakor ga nahajamo v VII. oddelku. Zanimi nas podoba matere Jospine Turnogradske, ki v kompoziciji ponavlja motiv Primske Julije in ima okoli ramen celo podoben pajčolan. Datirana je z letnico 1831 in nas, ker je tudi po načinu slikarja izredno sorodna, utemeljuje o pravilnosti nazora o postanku Julijinega portreta v sredi 30 let. Omenjeni portret, kakor tudi par drugih, posebno velika podoba treh otrok (št. 28) nam priča, da Langus laska svojim modelom, da jih slika v okviru njihove fizionomije lepše kakor so, da jih idealizira. Obrazi so samo mleko in kri, nikjer nobene gube, vse izglajeno, kakor v naravi ne obstoja. Tudi v tem se kaže duh časa. Rad da Langus svojim podobam domače ozadje, posebno pogled na Ljubljano in njeno okolico se večkrat ponavlja. Vendar obstoja poleg omenjenih idealiziranih tudi vrsta čisto realističnih portretov, med katerimi sta posebno značilna in po svoji obdelavi sorodna Podoba M. Ksaverije (št. 24) in Podoba starca (št. 3). Langusovi portreti imajo razen umetniške tudi posebno veliko kulturno-zgodovinsko vrednost.

V sosednjem oddelku VIII se seznanimo z Langusovo nečakljino in učenko Henrikom, ki je tudi dobra portretistka in se po svo-

jem stališču napram modelu že bolj približuje realizmu, ki sledi Langusu v 2. polovici XIX. stoletja.

Drugi dober portretist srede XIX. stoletja je Langusov nekoliko mlajši sodobnik Mihael Stroj. Po svojem značaju se loči od Langusa najprej v tem, da ni tako intimen kakor ta; tudi on laska do neke meje svojim modelom, vendar ne v istem smislu in v taki meri kot Langus; razlikuje se pa od njega posebno v tem, da pada več duše kakor zmore Langus in je v tem oziru večji kot umetnik, čeprav se njegova uloga v kulturnem življenju svoje dobe ne da niti od daleč primerjati Langusovi. Klasičen je kot dokaz, do kakega verizma se more v tem oziru Stroj povzpeti, portret škofa A. A. Wolfa (št. 49).

Kdor pazno sledi razstavi, lahko opazi, kako koncem XVIII. stoletja cerkvena umetnost, če ne začne ravno stopati številčno v ozadje, vsekakor zaostaja kvalitativno za posvetno. To lahko opazimo pri Potočniku, ki je za cerkve delal očitno rokodelsko. Herlejin je že itak bolj posveten v svojih naslejinah, isto je pri Langusu, ki dela za cerkve očitno za kruh. Razen tega stopajo na dan temata, ki so bila poprej več ali manj nesamostojna. Tako n. pr. pokrajina. Naistarska samostojna pokrajina na naši razstavi je Šentpetersko predmestje Herlejinovo (IV, št. 23), Langus ima že več pokrajin, dokaz, da se je krog zanimanja za njene lepote razširil, kajti nedvomno iz stremjenja fiksirati naravno lepoto sta naslikana oba njegova Bleda. Fantastika se še drži Haynejevega Kranja (št. 35); druge vrste pa so pokrajine Karingerjeve, ki jih najdemo v VII. in IX. oddelku. On je prvi

vele zavzema za izvoz našega vina, zlasti ker so nam alpske dežele in Nemčija v tem pogledu radi prevelike razlike v vrednosti odpadke. Sklenjena je konvencija s Češkoslovaško, toda naša vlada se trudi, da sklene slično konvencijo tudi s Poljsko. Vlada je zadržana zagotavljanju subvencij za izgraditev kleti in naravnih posode. Kljub velikim količinam vina v državi cene vinu radi njegove izjemne kvalitete ne bodo padle.

Kar se tiče tobaka, je položaj mnogo slabši. Ugotovljeno je, da so letos obdelane s tobakom mnogo manjše površine, kakor lansko leto. Vzrok temu je prevelika odkupna cena tobaka, vsled česar se gojenje tobaka ne rentira in je prebivalstvo v vedno večji meri opuščalo. Brezpozorno je potrebno, da se odkupna cena poviša, tem bolj, ker je tobak v mnogih krajih edini pridelek, ki letos ni propadel.

Pridelek sliv je izvrsten. Izvozili bomo lahko 5 do 6000 vagonov. Med

Dnevne vesti.

Imenovanje. Za asistenta zdravnika 8. kl. čin razredu, z določilom, da opravlja službo šef-zdravnika v zdravilišču v Topolnici, je imenovan dr. Vaso Savič. Pravni praktikanti dr. Igo Gruden, Josip Turk, Franjo Valentin Bidovec so imenovani za avkulantne.

Za sodnike-lafike iz trgovskega stanja so imenovani pri deželni sodišču v Ljubljani Rudolf Bunc, dr. Janko Kersnik, Janko Lenassi, Josip Medved, Josip Urbanc in Edvard Voltman.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Po pojasnilih generalne direkcije poslednjih poreza z dne 5. septembra 1922 št. 21.881 so prošnje, potrdila in rešitve zadevajajoč reguliranje dragin, dodatnih državnih nameščenecv takse proste, ako se tem prošnjam ugodni. Na potrdilih v zvezi št. 24 zakona o teh draginskih določilih (Ur. list št. 70, kos 27 — 1922) pa se mora označiti, da so izdana za reguliranje službenih prejemkov in da so kot takšne takse proste. Ako se pa ugotovi, da prosilcu ne pripadajo zahtevane draginske določila, se mora plačati taksa tako za prošnjo kakor tudi za negativno rešitev (glej razglas delegacije ministrstva financ št. B II. 1189-1922, ki izide v najkrajšem času v Uradnem listu).

Prodaja barak. Svoječasno objavljene dražbene oklice prodaje treh barak invalidskega doma v Dol. Toplicah se v toliko izpremenili, da se bo rečenega dne t. j. dne 30. septembra 1922 prodalo na javni dražbi le dve baraki. Izključna cena je 26.000 dinarjev, varščina, katero morajo udeleženci položiti pred začetkom dražbe pa znaša 2.600 dinarjev.

Protiv trgovini z dekleti. Peta komisija društva narodov je razpravljala na svoji poljedelski seji o predlogu poljskega delegata Sokala, ki zahteva od posvetovalne komisije za vprašanje trgovine z ženami in dekleti, naj prouči to zadevo, kako bi se preprečilo sprejem inozemci v javne hiše. Zvezi svetnik Ador je podal v imenu švicarske vlade tozadevno izjavo. Prof. Murray, dr. Privat in dr. Dale (Avstralija) so podpirali ta predlog v upanju, da se bo na ta način omajala trgovina z dekleti in olajšala popolna odprava javnih hiš. Po daljši debati je bil predlog soglasno sprejet.

Velika povodenj. Nad vasjo Srnico v Koroški dolini se je pred nekaj dnevi utrgal oblak, vsled česar je nastala taka povodenj, da so štirje vaščani utonili. Več hiš je popolnoma uničenih.

Ukaz izkaz pokrajnarja. ki slika samo radi pokrajnarne lepote, kvečjemu se radi atmo-sferičnega razpoloženja. Iz čistega planinskega navdušenja so nastale tudi obsežne gorke redute koroške Pernharta.

V IX. oddelku je zastopan po Langusu prvi veliki cerkveni slikar Slovenije Janez Wolf, ki je prekosil vse, kar smo imeli v tem oziru po Kramers-Schmidtu, in je podobno kakor ta, dal obeležje celi generaciji, ki se ji podobno kot Layerjeva izgubila v epigonalstvu in rokodelstvu. Na razstavi je zastopan slabo, ker so njegova dela večinoma neuporabna (stenske slike); najboljše ga je označena št. 83 in 84. Njegov učenec in v cerkvenem slikarstvu njegov epigon, Simon Ogrin, tvori enega zaključkov te razstave. Kdor ima odprte oči in navno dušo, česar na priprostem realizmu temelječe pokrajninarstvo kažejo v bodočnost, o kateri govori permanentna razstava Narodne galerije v Krenitli.

To je torej osnovna nit historične razstave. Kdor ima odprte oči in navno dušo, ne sme do odkrila marsikakega dosežka prezirati ali nepoznanost lepota — dedščina naše kulturne preteklosti. Kogar pa značaj materiala, ki je podan, globlje zanima, bo se znal po naši kulturni zgodovini in bo tam iskal odgovorov na to, kar mu je na prvi pogled mogoče tudi. Skušali smo eno ali drugo potezo malo podčrtati tudi v tem oziru, toda ker smo imeli namreč izpeljati mnogo vredilno nit osnovnih razvojnih točk predaleč za začetnega po materialu in njegovi razdelitvi utemeljenega pota. Več kot vse pisanje pa vam itak pove material sam. Ker je le kratko dobo na razpolago, si ovsajmo ga tem temeljiteje s pogostim obiskom.

producenti je zavladalo nekako nezadovoljstvo, ker dinar raste, a cene padajo. Povdariti se mora, da se je postavilo mnogo zadržanih velikih in modernih sušilnic, tako, da se bo izvažalo le prvovrstno blago. Cene se gibljejo do 8 dinarjev; producenti pa se z vsemi silami trudijo, da bi cene povišali. Kar se tiče borze za slive, se o tem še ni razpravljalo; na vsak način pa se bo morala osnovati.

Cene moka bodo težko padle. Vzrok je ta, da ni zadostne konkurence. O nevarnosti gladi ni niti misliti; treba je samo dobre organizacije za razdelitev in hiter transport, da se onemogočijo razne špekulacije. Z našo lastno žetvijo bomo lahko krili svoje potrebe; ako pa bomo še žito uvažali iz inozemstva, bi moglo biti govora celo o padanju cen za moko. Teh 1000 vagonov, ki nam jih nudi Romunija, pa je premalo, da bi moglo zadostiti kak večji vpliv na prebrano in cene.

Pokrajina.

Na Urški gori bodo v soboto 23. in v nedeljo 24. t. m. kolone. Celjani, ki se žele udeležiti zleta naj se v soboto s popoldanskim vlakom odpeljejo do Slovenjgradca, kjer prenočijo. Povratek čez Guštanj in Maribor. Plavalšče »Diana« je vsled nastopivše jeseni od 20. septembra dalje zaprto. Čene sladkorja v Celju. Kristalni sladkor 76 K kg. v kockah 86 K kg. Kavarne Prešern na Krekovem trgu bo sedanjih lastnik popolnoma preuredil. Umrla je v mesecu avgusta v Celju in celjski javni bolnici skupno 22 oseb. V mestu so umrle 3 osebe, v bolnici pa 19 oseb.

Pokrajina. Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. Štev. 37 »Sl. Gospodarja« je prinesla prav jezuitsko hri-navsko blatenje našega tukajšnjega učiteljs-tva. Nepodpisani obrekovalci, dopisnice najnižje vrste, je v članku nagromadilo toliko natolcevanj, obrekovalanj in sličnih nje-ga vrednih stvari, da se nam zdi, da je obisko-val kako posebno strokovno šolo za te po-štenega človeka nevredne »čednosti«. Vrgel se je na naše požrtvovalno učiteljsvo, ki žrtvuje vse svoje moči naši mladini in je skušal oblatiti, kakor je oblaten njegov je-zik. — Učiteljski sta na prošnjo tukajšnjega trgovca sprejeli na hrano njegovega učenca (dopisnice je iz tega, menda radi večjega efekta) — naredilo trg. pomočnika, ker mu on ni mogel drugje dobiti primerne hrane in da si obenem nekoliko izboljšata svoje gmo-ton stanje. In vsled tega tjma podtika »Slov. Gospodar« vse mogoče in nemogoče stvari in to na način, ki so ga poznali le srednje-veški jezuiti, ki so prodajali odpustke in ne-beške sedeže. Opozorjamo merodajne činite-lje, naj ukrepejo potrebno za zaščito našega požrtvovalnega učiteljsva pred napadi take nizke vrste individui.

Sokolstvo. Glavna skupščina Jugoslovanskego So-kolskega Saveza se vrši dne 29. oktobra t. l. v Zagrebu v saborni dvorani. Dnevni red: 1. otvoritev skupščine, 2. poročilo starešinstva, 3. poročilo T. O. 4. poročila odsekov, 5. poročilo uprave Sokolskega Glasnika, 6. pri-reditve JSZ v letu 1923, 7. predlogi žup, 8. slu-čajnosti. Na skupščino pošlje vsaka župa za 500 članov po enega delegata. Predlogi žup se morajo poslati Savezu 14 dni pred skup-ščino. Dne 28. oktobra t. l. se vrši ob 8. uri zvečer zaupni sestanek delegatov vseh žup. Dne 28. oktobra ob 8. uri zjutraj se vrši se-ja T. O. Jugoslovanskega Sokolskega Save-za.

Zahvala češkega Sokolstva. Predsedstvo Češke obce sokolske je poslalo Jugosloven-skemu Sokolskemu Savezu sledeči dopis: Milijni dragi bratje. Predsedstvo ČOS je sprejelo takoj v prvi svoji seji, ki se je vr-šila po Vašem uspelem zletu v Ljubljani z zadoščanjem in v velikim veseljem na zna-nje poročilo starost dr. Scheinera, načelnika dr. Vanička in predsednika zletne komi-sije br. Vincenca Štepaneka o tem, da je naš zlet k Vašemu bratskemu narodu z ozirom na Vašo veliko požrtvovalnost, bratsko po-moč in ljubezen končal s popolnim uspehom, kajti stvoril je novo, nerazdružno vez med obema našima narodoma ter združil naše in Vaše Sokolstvo. Dobro se zavedamo, da je bila to predvsem Vaša prijateljska pomoč in požrtvovalnost, s katero ste se lotili vseh del, ki so bila potrebna, da se je zamogel uresničiti ta naš zlet, vsled česar smatramo naše prvo dolžnost, da se Vam najiskre-nejše zahvaljujemo za vse. Vaš prelepo uspehi zlet je znova dokazal nezlomljeno in nezlovoljno čilost Jugoslovanskega Sokol-stva, kajortudi moč vseh treh združenih v en nerazdružljiv, mogočen in zmagovit Sa-vez. Bili smo srečni, da smo zamogli pris-tostvovati temu prelepemu prazniku slovanske moči in vzajemnosti. Čestitamo Vam iskreno k popolnemu uspehu zleta. Češko-Slovenska Obce Sokolska Vas pozdravlja ter Vam želi obilo uspeha pri poletnem delu. Nazdar!

Ljubljanski Sokol začne zopet redno te-lovadi v prenovljeni telovadnici (Narodni dom) v ponedeljek 25. septembra popoldne po sledečem urniku: moško deca (od 6. do 14. leta): terek in petk od 5. do pol 7., ženska deca (od 6. do 14. leta): ponedeljek in četrtek od 4. do 5. 1/2, moški naraščaj (od 14. do 18. leta): ponedeljek in četrtek od 6. do 7. 1/2, ženski naraščaj (od 14. do 18. leta): sredo in sobota od 5. do 7., člani (od 18. leta) I. oddelk: ponedeljek, sredo in petek od 7. do 8. 1/2, II. oddelk: iste dneve od 8. do 9. 1/2, članice (od 18. leta): terek in sobo-ta od 7. do 8. ure. Vpisovanje v posamezne oddelke vedno pol ure pred začetkom te-lovadbe. V naraščaj in deco se sprejema sa-mo proti pisnemu dovoljenju starišev ozi-roma njih namestnikov. Zdravo!

Iz zletnega odbora. Zletni odbor ozi-ro-ma posamezni odseki izvršujejo likvidacijo vsesokolskega zleta. Likvidacija zahteva do-sti dela. Večina predmetov je že razproda-na, tako n. pr. slama, les iz veselilnega pro-stora in druge podrobnosti. Telovadišče še ni prodano, pač pa se začne s podiranjem trbuh v prihodnjih dneh. Vse tozadevne go-vo-rice o prodanih trbuhah in lažljiva poro-čila nekaterih časopisov o milijonskih po-dorah od strani vlade so izmišljena. Zletni odbor bode podal po končani likvidaciji to-čen obračun, iz katerega se bo Sokolstvo la-hko prepričalo o verodostojnosti poročil naših nasprotnikov. Zletni odbor ima v zalogi še mnogo državnih zastav, katere priporoča-mo v nabavo vsem društvom. Istotako pri-poročamo društvom, da si nabavijo za nih-love prireditve razglednice JSS.

panji vasi po Grubarjevem nabrežju. Ker pa je bila precej natkana, ji je bila pot preozka in naenkrat je zdrknila v hladno kopel Grubarjevega prekopa. Na srečo se je pa oprlija neke vrbe in klicala toliko časa, da je priključila pomoč. Ko je bila zopet spravl-jena na suho, se je vrnila glasno pevače do-mov v Štepanjo vas.

— **Umrl** je v deželni bolnici na zadob-ljenih poškodbah Tomaž Urbani, o katerem smo zadnjič poročali, da se je ponesrečil pri obriranju sadja.

— **Nepošten spremljevalec.** Dne 20. t. m. je posestnik in strojar Jernej Plestenjak iz Polhovca gradca popival po ljubljanskih gostilnah. In ko so ga pozno ponoči v neki gostilni radi policijske ure postavili na ce-sto, se mu je pridružil neznan možki in mu ponudil prenočišče. In res sta šla pod neki kozolec, kjer je Plestenjak kmalu prav slad-ko zaspal. Ko se je v jutro prebudil, je spremljevalec že izginil, z njim vred pa je izginila tudi Plestenjakova denarnica, v ka-teri je bilo 31.000 kron.

— **Uspešen lov tukajšnje policije.** Prete-čeni ponedeljek so policijski organi aretirali večjo družbo nevarnih vlomincev, ki so konč-no priznali, da so zadnji čas v Ljubljani iz-vršili 19 vlomov.

— **Policijske vesti.** Na kolodvoru v Zi-danem mostu je bilo iz zaprtega železniške-ga voza ukraden en zaboj toaletnega mila, v približni vrednosti 4700 kron. Mito je bilo last trgovca Vaso Petričiča iz Ljubljane. — Na velesejnskem prostoru je bila ukradena akademiku Cirilu Legatu usnjata denarnica rujava barve, z vsebino 120 Din, potni list ter nekaj razglednic. — Iz nekega kozolca na Ižanski cesti je bil dne 15. t. m. ukraden Iv. Šusteršiči suknišč sive barve iz vojaškega blaga ter s temnozelenkasto križasto podla-ga, vredni 1500 kron. — Slikarski potnik Anton Segovič je dne 19. t. m. pozabil pri izstopu iz vlaka štev. 47. a v Zagorju 15 slik, ki predstavljajo »Ujedinjenje« vrednih 1800 Din. — V kavarni »Zvezda« v Ljubljani, so neznani zlikovci razrezali več plišastih sedežev.

— **Tedenski zdravstveni izkaz.** V času od 3. do 9. t. m. je bilo v Ljubljani rojenih 30, umrlih 20, od teh 10 tujcev. Vzrok smrti: 3 življenska slabost, 3 jetnika, 1 otroška vro-čica, 1 zastrupljen, 2 možganska kap, 1 srč-na hiba, 2 rak in 5 naravnih smrtnih vzro-kov. Nadalje so prijavljeni slučajni nalezljive bolezni: 1 škrlatica, 1 griza in 1 otroška vročica.

Maribor.

Mariborska porota. — **Uboj vsled ljubo-sumnosti.** V sredo je stal pred mariborsko poroto ruski begunec iz Strnišča pri Ptuj, Benjamin Mihaljovič Svečnikov. Dne 31. de-cembra 1921 je vsled ljubosumnosti ubil z vodovodno cevjo tujskega zdravnika dr. Scheichenbauerja. Obtožen je bil umora. Ob-dolženca je celo državni pravdnik zagovar-jal, ker je storil dejanje v razburjenosti, vsled morečega ljubosumja. Svečnikov je bil obsojen radi uboja na štiri leta težke ječe.

Glasbena Matica. Orkestralni odsek je imel dne 18. t. m. svoj četrti redni občni zbor in si je izvolil sledeči odbor: Načelnik dr. Ciril Kraševac, podnačelnik Franček Se-rajnik, tajnik Rudolf Rakuša, blaginjak Hu-go Mascher, arhivar Albin Horvat in odbor-nika g. Avgusta Šantlova in Jože Lah. Red-ne vaje se vršijo vsaki ponedeljek in četrtek od 20. do 21. ure v Glasbeni Matici. Prvi le-tošnji koncert se vrši dne 4. novembra, na kar opozarjamo vse prireditelje v ogib ko-lizije. — Vsi člani, ki se niso udeležili ob-čnega zbora, so naprošeni, da pridejo k pri-hodnji vaji dne 21. t. m.

Celje. **Turistovski vlak.** V nedeljo dne 24. t. m. vozita jutranja turistovska vlaka do Ve-lenja oz. Trbovelj, ter večerni turistovski vlak iz Velenja v Celje zadnjič. Od 1. okto-bra dalje ti vlaki izostanejo.

Vprašanje novega mostu čez Savinjo. V »Novi Dob« je nekdo napisal članek, v ka-terem opisuje nujno potrebo, da se kmalu zgradi nov savinjski most ter nasvetuje, da bi se precej dohodkov lahko dobilo za kritje glavnice, za zgradbo novega mostu s tem, da bi se uvedla mostnina za pešce, vozove, avtomobile itd. Navset ni neumestnen. Vendar pa ne vemo, če bi bilo izpeljivo, da bi se mostnina pobirala tudi od pešcev. Naval, ki je na tem mostu posebno ob nedeljah, ko prihajajo ljudje v mesto v cerkev, zelo velik, bi ne dopuščal, da bi se mostnina v redu pobirala in bi zato trebalo veliko pobiralcev. Kar se pa tiče vozil, ki vozijo čez ta most, pa je stvar druga. Od vozil pa bi se lahko pobirala mostnina in bi bila tudi na mestu. Ta mostnina bi se lahko pobirala že sedaj pri starem mostu, ko se za mora vedno in vedno popravljati, kar je stalo že in še bo stalo ogromne vsote. Saj bo že prihodnje sklenjeno popravilo stalo čez 100.000 kron. Zato bi pač bilo umestno, da se uvede most-nina za vozila, za pešce naj se pa to opusti.

Celjski šahovski klub prične prihodnji teden s klubovnim turnirjem.

Občinska mesnica v Celju. V seji občinskega sveta se je sedaj def. sklenila otvoriti obč. mesnico v najkrajšem času. O akciji, kako se jo namerava ustanoviti, smo že po-ročali. Od tej prilike bi svetovalci, da bi se meso prodajalo na več stojnicah, da odel-malci ne bodo primorani predolgo čakati. Prodaja mesa se naj uredi tako, da bo v vseh oziirih funkcionalna brezhibna, potem bo gotovo tudi lepo uspevala.

Isolotni odsek I. Jugosl. vsesok. zleta v Ljubljani pozivlja vse brate, ki so svoječas-no sodelovali pri tem odseku, da do ponedelj-ka vrnejo izletne oznake br. tajnika izlet-nega odseka Stanku Leskovic-u (rač. asis-tent v računovodstvu delegacije ministrstva financ, Krekov trg, ur. ure od pol 8. do 14.).

Sport in turistika.

Sportni teden 1922. Spored lahkoštelet-nih tekmovalj za prvenstvo Slovenije. V dneih 23., 24., 27. in 28. septembra se vrše na prostoru SK Ilirije, Ljubljana lahkoštelet-na tekmovalja za prvenstvo Slovenije za leto 1922. Spored je sledeči: V soboto 23. septembra točno ob 15. Predteki na 100 m. Skok v višino brez zaleta. Skok v višino z zaletom. Finale 100 m. Skok s palico. Met kroglice. Tek na 800 m. Met diska. Trokok. Stafeta 4 m.

V nedeljo 24. septembra, dopoldne ob 11. prepagandni staletni tek skozi mesto. Start in cilj: Prostor SK Ilirije. Stafete tečejo po sledeči progi: Gosposvetska cesta, Bleiwei-sova, Aleksandrova, Dunajska ter po Gospo-svetski cesti nazaj na prostor SK Ilirije. Predteki na 200 m. Tek na 1500 m. Finale na 200 m. Skok v daljavo brez zaleta. Skok v daljavo z zaletom. Met kopa. Tek na 400 m. Med finalom rokometne tekne SK Ilirije SK Jadran, olimpijska stafeta 100 + 200 + 400 + 800 m.

V sredo 27. septembra. Prostor SK Iliri-je. Začetek ob 16. Petoboj. Tek na 10.000 m. Pešhoja na 3000 m. Pri pešhoji se tekmuje za prostoru SK Ilirije. Start in cilj teka na 10 tisoč metrov, je na istem prostoru. V četr-tak 28. septembra. Damska tekmovalja na prostoru SK Ilirije. Začetek točno ob 16. Predteki na 60 m. Predteki na 100 m. Skok v višino z zaletom. Predteki na 200 m. Met kroglice. Finale 60 m. Finale 100 m. Skok v daljavo z zaletom. Finale 200 m. Met diska. Met kopa. Stafeta 4 X 60 m.

Enotna vstopnina za vsaki dan znaša 5 Din. Dijači 3 Din.

Klub kolejarjev in motociklistov »Ilirije« v Ljubljani priredi ob priliki sportnega ted-na v nedeljo dne 24. t. m. ob 9. uri dopoldne »Motociklistično dirko za prvenstvo Sloveni-je« na km 10. Proga Gaštel-Medvode. Vozil se v sledečih kategorijah: a) pomožni motor-ji (D. K. W.), b) motorji do 250 kub. cm, c) motorji do 500 kub. cm, d) motorji nad 500 kub. cm. Startati imajo pravico vsi motoci-klisti člani klubov včlanjenih v Jug. kol. sav. Prijavnino Din 20 je nasloviti na klubovo ka-varno »Prešern« in mora vsebovati: Ime, klub, znamko tovarne in HP motorne sile. Vsi tekmovalci morajo imeti na startu klu-bovo izkaznico in certifikat motorja. Zbirališče tekmovalcev ob 7.30 pri Jesihu v Medvo-dah, kjer se imajo javiti vodstvu dirke v svrhu tehtanja motorjev in vozačev. — Po-poldne ob 13. uri štart kolearske dirke za prvenstvo »Slovenije« na progi Ljubljana—Vranks—Ljubljana km 100. Start: pri km 1 na Dunajski cesti. Cilj: pri km 2 na Dunaj-ski cesti približno ob 15.45. uri. Prijavnino v znesku Din 2 je nasloviti na klubovo ka-varno »Prešern«. Prijave za obe dirki se zakli-čijo v soboto 23. t. m. ob 23. uri — Odboz.

Knjizevnost in umetnost.

Zgodovinska razstava slovenskega slikarstva (Obrotna šola) bo odprta samo še do 25. t. m. Kdor si je še ni ogledal, naj jo go-tovo obišče te zadnje dni, za katere je vstop-nina znižana na 2 Din za osebo, da se vsem siojem omogoči obisk razstave. Poleg tega priredi umetnostno zgodovinsko društvo v. petek, soboto in nedeljo na razstavi razka-zovanje in z razlago slik. Danes v petek dne 22. t. m. ob 3. popoldne bo razlagal občinstvu razstavljena dela vseučilišni profesor dr. Izidor Cankar, v soboto ob 3. popoldne konservator dr. Franc Stele, v nedeljo ob 10. dopoldne zopet dr. Cankar, v nedeljo ob 2. popoldne pa bo razlagal slike inmgr. Viktor Steska za delavstvo. Nihče naj si razstave ne pozabi ogledati, ker pozneje morda sploh ne bo imel več tako lepe prilike, da si ogle-da zgodovinska dela slovenskega slikarstva. Opozorjamo občinstvo tudi na zbirko »Slo-venska narodna umetnost, katero je ravno-kar izdala Narodna Galerija v obliki 27 re-produkcij v svetilotski po najrazličnejših da-lih naše moderne. Zbirka se dobi pri blagajni razstave in stane samo 30 Din.

Društvene vesti.

»Bratstvo«. Prvi mesečni sestanek se vrši v soboto, dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu restavracije »Pri Lozarju«. Na dnevnem redu je poročilo o solnograškem kongre-su. Vsi člani so dolžni se sestanka brezpo-gojno udeležiti.

Pletene jopice

rokavice, nogavice
po najnižjih cenah pri:
A. Sinkovic nasl. R. Soss,
Ljubljana, Mestni trg 19.

PRODAJA:

NAMIZNIH JABOLK več vagonov. Naslov trgovina Franc Švarc, Pesnica pri Mariboru. 512

ENONADSTROPNO HISO s trgovino v Ljubljani. Naslov v upravi lista. 523

NA BLEDU hotel Kaps št. 14 pod gradom, popolnoma nov s 25 notranjimi prostori, 15 popolnoma mobiliranih sob, pripravo za hotel z krasnim vrtom, električna razsvetljava, za 3 milijone 200.000 K. Naslov: Franjo Stopar, vinski trgovec, Smihel št. 16 pri Novem mestu. 527

HISA Z GOSTILNO z vsem inventarjem in ca 50 hl vina, dva vrta za ceno kron 1.600.000. Ferdinand Dečman, Celje, Gosposka ulica št. 34. 525

SLUŽBE:

ISČEM SLUŽBE kot paznik ali sluga pri kakem podjetju. Naslov v upravi lista. 524

UCENEC se sprejme v trgovino z mešanim blagom; prednost imajo le tisti, ki so dovršili šolo z dobrimi uspehi in so fizično močno razviti. Trgovina Gustav Sevshek, Dobova. 523

UCENEC v starosti 16-18 let se prejme takoj pri Antonu Marčić, usnjari, Slov. B.

strica. Za hrano in obleko preskrbljeno. 521

VINAGRADNIK za 6 johov velik vinograd pri Celju se sprejme s 1. novembrom t. l. Ponudbe na »Prvo jugoslovansko lesno industrijo, Zavodna pri Celju. 513

SLUŽBE ISČE absolventinja trgovskega tečaja ter z enoletno prakso v specijalnih trgovini kot začetnica v kakšni pisarni event. trgovini. Cenj. ponudbe pod št. 514 na upravo lista. 514

RAZNO:

DRUŽABNIK za trgovino z mešanim blagom v lepi fari na Gorenjskem tik cerkve se išče. Potreben kapital kron 100.000. Krasno stanovanje na razpolago. Ponudbe pod: »Brez konkurence«, na upravo lista. 517

MLAJŠI TRGOVEC na deželi išče marljivo gospodinjstvo v starosti do 40 let, četudi z otrokom, začasno v svrhu skupnega gospodarstva. Želi

se čedno pohištvo in nekaj denarja. Ponudbe pod »Samostojnost« na upravo lista. 518

AMERIKANCI — POZOR! Družabnik z gotovino, kron 500.000 za plodonošno trgovino z deželnimi pridelki in z specializirano na drobno in debelo (na deželi), kateremu je zagotovljen dobiček, se išče. Javiti se je pod št. 500.000 na upravo lista. 526

Proda se posestvo

v bližini kolodvora in Dol. Toplic, 70 oralov v izmeri travnike, njive, gozdovi zaraščeni. Cena Din 450.000.—. Poizve se v notarski pisarni, NOVOMESTO.

Večji mlin isk

za takoj. Ponudbe pri »mlinar« na An. zvo. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Pozor!

V sredini mesta Maribor se takoj odda pritlični del hiše, v kateri se nahajajo lokali, primerni za vsako trgovino, pisarno ali kak denarni zavod. Ponudbe pod »pritličje hiše« podružnici »Jugoslavije«, Maribor.

Pozor!

Pozor!

Električni stroji

proizvod A.E.G., električni števeci proizvod A.E.G., žarnice Tungstam, vse elektrotehni. potreščine v zalogi po ugodnih cenah. Elektrotehn. tvrdka Karol Florijančič, Celje, Proračuni brezplačno!

Prvovrsten pšenični zdrob, valjan ješprenček

prodaja
NAKUPOVALNA ZADRUGA, DUNAJSKA CESTA 33.
Istotam se kupuje po najvišji dnevni
:: ceni ajda, proso in krompir. ::

MODELE CEVLJEV v celih serijah iz lepene, po modernih kopitnih oblikah ali ameriških oblikah izrezane, dobavljajo za tvornice obuvala in čevljarjev. Apartne, elegantne oblike. Velikanska izbira novitet za vsako sezijo.

ZGORNJE DELE izdelujem iz od naročnika mi doposlana materijala prvovrstno, hitro in poceni. Posebna delazmožnost v montiranju zgornjih delov za TOVARNE OBUVALA, naklon, reparatura in prodaja CEVLJARSKIH STROJEV.

Zahtevajte prošnje od RALPH F. RICHTER, Subotica VI.

POUČEVANJE v vseh strokah moderne, mehanične izdelave obuvala. **ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!**

Novost za Jugoslavijo!

Ravnokar došlo nepremočljivo:
Impregnirano blago za dežne plašče, športne jopiče za dame in gospode, kolesarske in avtomobilne jopiče, ter pelerine za šolarje

izdeluje v lastni delavnici po meri in en gros
F. Potočnik
krojačnica za dame in gospode
Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

SIR Tracist à 1 kg
Tilsit à 5 kg
nudi po najnižji ceni
FR. OZOM, sirarna
ROGAŠKA SLATINA.

Potniki v Ameriko, pozor!

UNITED - AMERICAN - LINES - INC.
prevažajo potnike z najnovejšimi brzoparniki preko
Hamburga, Southamptona in Cherbourga
v New-York.
Vozne liste ter vsa potrebna pojasnila izdaja
SIMON KMETEC, zastopnik za Slovenijo
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26,

Maraskino Morpurgo. Časica tega delikatnega likera nepopisno užitek.
Priporočamo:
Cognac Dalmatia Medicinal
in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.
Prva dalmatinska odlikovana parna destilacija
V. MORPURGO, SPLIT
Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Brethovnova ulica 1.

Poziv

na novo emisijo delnic „JUGOSLOVENSKEG NOVINSKEG d. d.“ v ZAGREBU.

Izvršujoč sklep konstituirajočega glavnega zborovanja od 28. maja 1922 ter pozivom na sklep seje ravnateljstva od 17. julija 1922 objavlja podpisani odbor s tem

Poziv na vplačilo nove emisije delnic „Jugoslovenskog novinskog d. d.“
in to od Din 1.500.000— na Din 2.500.000—
z izdajo novih 100.000 delnic po nom. Din 100—.

Emisija delnic se bo izvedla pod sledečimi pogoji:

1. Stari delničarji imajo pravico na vsako staro delnico po eno delnico nove emisije po tečaju od Din 100— po komadu, ter Din 10— vpisnine po delnici.
2. Z delnicami, katere po starih delničarjih ne bodo optirane, razpolaga Upravni Odbor na ta način, da jih prepusti subskribentom nove emisije, ki dosedaj niso bili delničarji „Jugoslovenskog novinskog d. d.“ po nominali ter Din 15— vpisnine po delnici, pri tem si Upravni Odbor pridrži pravo repartitije.
3. Delničarji, kateri žele izvršiti svoje pravice opcije, dolžni so predložiti svoje stare delnice na prekolokovanje v času od 1. do 30. septembra 1922 in sicer pri onem denarnem zavodu, pri katerem so do sedaj vplačevali za naše društvo ali pri enem od zavodov, pri katerem se vrši vpis sedanje emisije.
4. Vpisovanje nove emisije delnic „Jugoslovenskog novinskog d. d.“ začneja s 15. septembrom t. l. in traja do 31. decembra 1922.
5. Vpis in vplačilo nove emisije vršilo se bo na sledeči način: pri vpisovanju se vplača 50% od vsake delnice ter Din 10— oziroma Din 15— vpisnine po komadu; vplačilo preostalih 50% mora sledeti najpozneje do 31. januarja l. 1923.
6. Na položena vplačila se bo izdalo začasno potrdilo, a pri vplačilu celokupnega iznosa delnica društva.

Ta emisija je deležna dobička tekočega leta.

7. Za uplačevanje fungira: „Jadranska banka d. d.“, Beograd; „Prva Hrvatska Štedionica“, Zagreb; „Francusko-Srpska banka A. D.“, Beograd; „Hrvatska Eskompna banka d. d.“ Zagreb; „Slavenska banka d. d.“ Zagreb; „Jugoslavenska banka d. d.“ Osijek ter vse njihove podružnice.

ZAGREB, dne 5. septembra 1922.

Upravni Odbor „Jugoslovenskog novinskog d. d.“ v Zagrebu.

O vrtnike, zapestnice, sajce, batist-bluze, kakor druge pralne obleke, pere in svetlolikovarna

J. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče:
Selenburgova ul. 5.
Podružnice:
Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Za naše malčke!

Najcenejše in najhvalejše darilo našim malim je:

MOJ ZVERINJAK
knjiga s 45 slikami in k tem spadaljočim besedilom, za otrok in kratak čas K 30—

MOJI LJUBCKI
živalske slike za naše malčke na trdem močno vezanem kartonu K 32—

MLADI SLIKAR
10 tiskanih predlog za po-barvanje z akvarel-barvami ali pastel-barvniki K 12—

ČRNI PETER
staroznana, vesela družabna igra za zimsko večero. 1 igra K 12—

Vse se dobi v
Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Marijin trg 8.

ADAM IN EVA

sedaj tega ni treba, ker se dobe vsakovrstne
obleke za gospode, dame in otroke
v trgovini

O. BERNATOVIC
Ljubljana, Mestni trg 5-6.

ŽIVINO

govejo, prašiče, ovce itd. prevzema po ugodnih pogoji v komisijo. - Natančna pojasnila pri tvrdki

J. SUCHARDA, veleklavnica, PRAG-KARLIN, ČSR.

STROJI za obdelovanje lesa **TURBINE** **A** rmature in sesalke, zvonovi **Strojne tovarne in livarne d. d. LJUBLJANA.**

Oglasi v „Jugoslaviji“ imajo velik uspeh!